

Teza: nieuzasadniony zarzut samowoli legislacyjnej

Głosowanie przez radcę prawnego – członka Prezydium OIRP - za uproszczeniem procedury oceniania kolokwiów pisemnych i ograniczeniem ilości dokumentacji związanej z kolokwiami, nie stanowiło samowoli legislacyjnej i nie uzasadniało wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2019 r.

Sygn. akt WO-8/19

POSTANOWIENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w składzie następującym:

Przewodniczący: Dorota Szubielska - sprawozdawca

Sędziowie: Robert Staszewski, Magdalena Szepczyńska

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Tomasza Mazurczaka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2019 r. zażalenia wniesionego przez Pana W. S. na postanowienie Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego KIRP z dnia 22 października 2018 r. o odmowie wszczęcia dochodzenia:

- utrzymuje postanowienie w mocy.

Uzasadnienie

Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego KIRP postanowieniem z dnia 22 października 2018 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 Kpk odmówił wszczęcia dochodzenia o przewinienia dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dn. 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, na skutek zawiadomienia złożonego przez Pana W. S., na działania radcy prawnego W. M. i innych radców prawnych - członków Prezydium Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie, które zdaniem zawiadamiającego mogły stanowić przewinienie dyscyplinarne przez głosowanie „za” projektami uchwał: nr 53/2015 z 9 kwietnia 2015 r., nr 17/X/2016 z 24 października 2016 r. i nr 20/X/2016 z 16 grudnia 2016 r., których głównym celem było ustalenie przepisów porządkowych obowiązujących w czasie kolokwiów a ubocznym bezprawne wyłączenie obowiązywania części przepisów regulaminu odbywania aplikacji radcowskiej stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 90/VII/2009 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 17 października 2009 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu odbywania aplikacji radcowskiej (tekst jednolity: Uchwała nr 20/X/2017 Prezydium KPRP z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Regulaminu odbywania aplikacji radcowskiej), mające na celu nieuprawnione wygodne dla oceniających uproszczenie procedury oceniania kolokwiów pisemnych i ograniczenie w sposób znaczący ilości dokumentacji związanej z kolokwiami, z rażącym pokrzywdzeniem pozbawionych prawa odwołań od wyników kolokwiów, aplikantów. Pan W. S. wniósł o ustalenie, czy samowola stanowienia nastąpiła z winy nieumyślnej wynikłej z niezajomości regulaminu odbywania aplikacji radcowskiej, czy doszło do butnego świadomego, niepoddanego jakiegokolwiek kontroli, groźnego w skutkach przekroczenia uprawnień, skutkującego szkodą i krzywdą m.in. w jego majątku i dobrach osobistych, oraz o ukaranie winnych w zależności od rodzaju i stopnia winy, mając w szczególności na uwadze to, że stanowienie prawa ponad przyznaną kompetencję bez poddania go jakiegokolwiek kontroli jest zjawiskiem wyjątkowo groźnym w skutkach i znacząco destabilizującym każdy system prawny.

W ocenie Pana W. S. opisane przez niego w treści zawiadomienia zachowanie co do zasady wypełnia znamiona przestępstwa określonego w art. 231 § 3 (Kodeksu karnego), z tą różnicą, że ustawodawca ustalając w art. 115 § 13 pkt

4 (Kodeksu karnego) katalog osób będących funkcjonariuszami publicznymi wskazał inne osoby w zakresie, w którym są uprawnione do wydawania decyzji administracyjnych.

Zdaniem zawiadamiającego przekroczenie uprawnień, które miało miejsce w trakcie podejmowania wskazanych przez niego uchwał, miało pośredni wpływ na podjęcie decyzji o skreśleniu zawiadamiającego z listy aplikantów na skutek niezdzanych kolokwiów ponieważ użyto bezprawnie jego zdaniem uchwalonych przepisów.

Zawiadamiający uznał, że opisane przez niego „przekroczenie uprawnień naruszyło w szczególności normy wyrażone w: art. 61 ust. 2, art. 11 ust. 1 i 2 i art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” (str. 4 zawiadomienia).

Po przeprowadzeniu czynności analityczno-wyjaśniających dot. zarzutów zawartych w zawiadomieniu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że nie zachodzą podstawy do przyjęcia, że „radca prawny P. M. i inni członkowie Prezydium Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie w związku z podjęciem przez to Prezydium uchwał: nr 53/2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r., nr 17/XJ2016 z dnia 24 października 2016 r. i nr 20/X/2016 z dnia 16 grudnia 2016 r. popełnili czyny sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu, które stanowiłyby podlegające ściganiu przewinienia dyscyplinarne”. Ponadto głosując za podjęciem tych uchwał nie przekroczyli posiadanych uprawnień.

W ocenie Rzecznika skoro radca prawny P. M. i inni radcowie prawni członkowie Prezydium Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie „podejmując uchwały: nr 53/2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r., nr 17/X/2016 z dnia 24 października 2016 r. i nr 20/X/2016 z dnia 16 grudnia 2016 r. działali w granicach kompetencji wynikającej z § 30 ust. 7 Regulaminu odbywania aplikacji radcowskiej, należy przyjąć, że przypisywane im czyny nie zawierają znamion czynów zabronionych, o których mowa w art. 231 § 3 Kodeksu Karnego oraz art. 61 ust. 2, art. 11 ust. 1 i 2, art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego”.

Na postanowienie Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego zażalenie złożył Pan W. S.. W zażaleniu nie zgodził się z ustaleniami i ocenami Rzecznika. Podtrzymał stanowisko, że doszło do samowoli legislacyjnej przy zmianie przepisów porządkowych obowiązujących w czasie kolokwiów.

A następnie stwierdził, że „W praktyce na skutek podjętych bezprawnie regulacji w mojej teczce osobowej nie ma ani jednego dowodu na piśmie wykazującego na to, że oceny niezależne kolokwiów pisemnych były wykonywane w ogóle, nie ma dowodu na to, że oceny ich zgodności dokonywał przewodniczący. W mojej teczce są za to oceny wspólne (kolegialne), które były wystawiane różnie przez dwóch, trzech i czterech członków komisji”.

W konsekwencji w zażaleniu kwestionuje nie tylko uchwalanie przez organy kolegialne przepisów porządkowych obowiązujących w czasie kolokwiów, ale także praktykę ich stosowania.

WSD KIRP zważył, co następuje:

Zażalenie zawiadamiającego p. W. S. nie ma usprawiedliwionych podstaw. Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego prawidłowo zastosował art. 17 § 1 pkt. 2 Kpk odmawiając wszczęcia dochodzenia o przewinienia dyscyplinarne, które zawiadamiający określił jako przekroczenie uprawnień, które naruszyło w szczególności normy wyrażone w art. 61 ust. 2, art. 11 ust. 1 i 2 i art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Należy zwrócić uwagę, że do odpowiedzialności karnej nie jest wystarczające ustalenie, że popełniono czyn. Konieczne jest ustalenie, że wyczerpuje on znamiona czynu zabronionego, przy czym podstawę odpowiedzialności o charakterze represyjnym może stanowić wyłącznie przepis rangi ustawowej, jedynie ewentualnie uzupełniony o przepisy zawarte w uchwałach organów korporacyjnych (por. wyrok SN z dn. 15 lipca 2010 r., sygn. akt SDI 12/10).

Tymczasem zawiadamiający wskazał jako ewentualną podstawę odpowiedzialności wyłącznie przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Ponadto zawiadamiający wskazując na konkretne przepisy Kodeksu Etyki zaniechał dokładnego określenia czynu, jego kwalifikacji prawnej, a także pominął ustalenia znamion

czasu i miejsca czynu oraz sposobu jego popełnienia, co powinien uczynić ze względu na zarzucane naruszenie art. 61 ust. 2, art. 11 ust. 1 i 2 oraz art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego niezwiązany kwalifikacją czynu podaną przez zawiadamiającego ocenił zarzuty zawiadamiającego również z perspektywy art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i nie dopatrył się jego naruszenia.